

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Česká Lípa 9. 5. 2011
č. j. SRS 034746/2011

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 6 Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 2. 5. - 8. 5. 2011

1. Počasí

Počátkem období výrazné ochlazení, ve dne 5 °C, v noci až -6°C. V Jizerských horách naměřena teplota -12,6 °C (Jizerka, 4. 5.). Od 6. 5. postupné zvyšování teplot, ve dne až k 20 °C, v noci stále těsně nad bodem mrazu, místy přízemní mrazíky. Při ochlazení déšť, 3. 5. déšť se sněhem a ve vyšších polohách sněhová pokrývka až do druhého dne. Úhrn srážek činil přibližně 20-30mm, na závěr období jasno a slunečno.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vlivem nočního mrazu z 3. 5. na 4. 5., i následných ranních mrazíků, došlo ke značnému poškození mnoha druhů kulturních plodin v celé oblasti. Míru poškození jednotlivých plodin lépe zhodnotíme až v následujících obdobích. U jednotlivých plodin dnes uvádíme pouze první poznatky a odhady.

Na polích probíhá ošetřování herbicidy proti plevelům u jarních obilovin, cukrovky, máku a kukuřice. Řepky se ošetřují insekticidními postřiky, obiloviny se začaly preventivně ošetřovat fungicidy proti houbovým chorobám. V intenzivních sadech se ošetřují jabloně proti **strupovitosti (*Venturia carpophila*)**, ve chmelnicích probíhá zavádění chmele.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 30-33 BBCH)

V okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 4. 5.) pozorovány první slabé výskyty **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeoshaeria nodorum*)**

V okrese Liberec (Příšovice, 2. 5.) zjištěn střední ohniskový výskyt **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)**.

Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice u 20 rostlin (odnoží) odebraných při úhlopříčném průchodu porostem (10míst x 2rostliny).

Ošetření se provádí při dosažení prahu škodlivosti, jestliže je při pozorování nalezeno více než 12% listů s výskytem pyknid

V okrese Liberec (Chrastava, 2. 5.) zjištěn první ojedinělý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)**.

JEČMEN OZIMÝ (RF 32-37 BBCH)

Střední výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** byl pozorován v okrese Teplice (Bystřany-Světlá, 4. 5.).

V RF 32 (objevení 2. kolénka) se hodnotí napadení rostlin s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě a v RF 49-51 (počátek metání) se hodnotí napadení listů, tj. velikost plochy čepel s příznaky výskytu padlí ječmene (kupkami nebo myceliem).

Chemickou ochranu provádíme především od končícího odnožování až po plný vývin posledního listu (fáze 29-39 DC), jestliže většina odnoží má výskyt padlí na některém z horních tří listů. Čím časnější je napadení, tím větší je riziko škod. Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Střední výskyt **sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byl pozorován v okrese Litoměřice (Straškov, 2. 5.).

Aplikace listových fungicidů přichází v úvahu při šíření choroby do vyšších listových pater. Nejspíše to bude již ve fázi 30 DC (vzpřimování porostu), obvykle kolem fáze 32-39 DC (2. kolénko až poslední list) výjimečně při počínajícím metání. Za prahovou hodnotu pro nasazení fungicidu lze považovat stav, kdy 20-30% druhých až čtvrtých listů shora vykazuje napadení. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených proti sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene lze přitom počítat skvrny způsobené touto skvrnitostí a původcem spály ječmene.

První výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** v okrese Litoměřice (Straškov, 2. 5.) byl zaznamenán při pozorování smýkáním.

Chemická ochrana se doporučuje při výskytu 3 a více jedinců na 100 smyků. Je třeba střídat insekticidy s různým mechanismem účinku za účelem předejití vzniku rezistence.

JEČMEN JARNÍ (RF 14–25 BBCH)

Pozorován střední výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** v okrese Litoměřice (Račíněves, 2. 5.).

Chemická ochrana: viz. ječmen ozimý.

LUSKOVINY

HRÁCH (RF 11-30 BBCH)

Zjištěn první slabý plošný výskyt **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)** v okrese Liberec (Chrastava, 2. 5.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 59-67 BBCH)

V celé oblasti došlo k **poškození mrazem**, silné přízemní mrazíky způsobily viditelné deformace a praskliny stonků řepky ozimé, stupeň poškození se liší podle lokality a předchozího zdravotního stavu porostů. Lze předpokládat i poškození právě kvetoucích květů v květenstvích řepky ozimé.

Zjištěn první ojedinělý výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** na listech v okrese Liberec (Chrastava, 2. 5.).

Zjištěn první plošný slabý výskyt **plísňě šedé (*Botryotinia fuckeliana*)** v květenstvích v okrese Liberec (Chrastava, 2. 5.). Předpoklad rozvoje napadení.

Zjištěn silný výskyt **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** v okrese Louny (Radonice nad Ohří, 3. 5.) a první střední výskyt v okrese Liberec (Havlovice, 2. 5.).

Porosty se ošetřují podle signalizace od fáze žlutého poupěte (59 BBCH) do konce plného květu (67 BBCH) při výskytu alespoň jednoho sedícího dospělé krytonosce šešulového na jednu rostlinu, zjištěno na 4x25 vrcholových květenstvích v době mezi 9-11 hodinou a mezi 16-18 hodinou za slunečného a klidného počasí, kdy teplota v dopoledních hodinách dosahuje alespoň 15 °C.

OKOPANINY: **BRAMBORY**

V celé oblasti došlo k **poškození mrazem** na listech vzešlých raných odrůd brambor.

CUKROVKA (RF 12-14 BBCH)

Zjištěn první slabý výskyt **dřepčků (*Chaetocnema* spp.)** v okrese Liberec (Svijanský Újezd, 2. 5.).

OVOCNÉ DŘEVINY

V celé oblasti došlo k **poškození mrazem** u ovocných dřevin. Opět podle lokality a plodiny, škody se prozatím nedají přesně odhadnout, zasaženy byly téměř všechny druhy jaderovin (jabloň, hrušeň) a peckovin (broskvoň, meruňka, třešeň, višeň), silně poškozeny byly i kvetoucí ořešáky, z drobného ovoce především rybíz. Jako malý příklad mohu uvést plošné, velmi silné, poškození 9ha merunek v okrese Litoměřice (Horní Beřkovice) a poškození jabloní v plném květu na cca 35 ha v okrese Česká Lípa (Pavlovice u Jestřebí).

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-69BBCH)

Ve feromonových lapácích zjištěn první výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**, střední výskyt v okrese Děčín (Březiny u Děčína, 6. 5.) a slabý výskyt v okrese Liberec (Svijanský Újezd, 2. 5.).

První slabý výskyt **mšice jabloňové (*Aphis pomi*)** zaznamenán ve feromonových lapácích v okrese Děčín (Březiny u Děčína, 6. 5.).

První slabý výskyt **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** zaznamenán ve feromonových lapácích v okrese Litoměřice (Dobříň, 2. 5.).

V jižní části okresu Liberec (Pěňčín, Svijanský Újezd, 2. 5.) zjištěn první slabý výskyt **mšic (*Aphididae*)** a první slabý výskyt **hálčivce jabloňového (*Aculus schlechtendali*)**.

HRUŠEŇ (RF 69-71 BBCH)

V okrese Liberec (Pěňčín, 2. 5.) zjištěn první slabý výskyt **mer (*Cacopsylla* spp.)** a první slabý výskyt **listohloda ovocného (*Phyllobius pyri*)**.

Peckoviny

TŘEŠEŇ (RF 71 BBCH)

První výskyt **virtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*)** pozorován v okrese Litoměřice (Slatina, 2. 5.).

VIŠEŇ (RF 69-71 BBCH)

Ve feromonovém lapáku zjištěn první výskyt **obaleče východního (*Cydia molesta*)** v okrese Liberec (Pěňčín, 2. 5.).

Velmi silný výskyt **pídalky podzimní (*Operophtera brumata*)** byl zaznamenán na neošetřovaných višních v okrese Litoměřice (Dobříň, 2. 5.).

Na jaře se pozorují požerky na mladých listech, květních poupatech, květech i plodech ovocných dřevin. V listech vykousané zpočátku drobné otvory, které se postupně zvětšují až zůstávají jen silnější žebra.

Přímou chemickou ochranu doporučujeme při škodlivém výskytu housenek pídalky podzimní v jarním období, to je při výskytu 3 a více listožravých housenek ve 100 květních nebo listových růžicích višně. Následně doporučujeme nepřímou ochranu zaměřenou na mechanické hubení, po kmeni šplhajících, samic pídalky podzimní pomocí lepidel a lepových pásů umístěných na kmenech stromů v období od první poloviny října do února.

Drobné ovoce

RYBÍZ

První výskyty mšice rybízové (*Cryptomyzus ribiz*) byly zaznamenány okrese Litoměřice (Ředhošť, Slatina, Libotenice, 6. 5.) v soukromých zahradách.

RÉVA VINNÁ (RF 53 BBCH)

K výraznému poškození mrazem došlo na vinicích v celé oblasti, poškození postihlo všechny odrůdy, přibližný odhad škod dle vinařů je 80-100%.

Ve feromonových lapačích byly pozorovány první výskyty obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*) v okresech Litoměřice (Vetlá, 4. 5.) a Most (Čepirohy, 2. 5.), zde zároveň silný výskyt.

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapačích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obaleče jednopásého nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

ZELENINA

Poškození mrazem pozorováno v okrese Litoměřice u výsadeb celeru, košťálové zeleniny a pórku.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Luboš Pomichálek